MEDALION

Ion Voicu la împlinirea a 35 de ani de carieră artistică

Împlinînd 50 de ani de viață și 35 ani de strălucită afirmare artistică, violonistul Ion Voicu ne îndreptățește să punctăm realizările sale și, uneori, să insistăm, asupra lor — realizări care cinstesc arta interpretativă românească.

A fost un copil foarte înzestrat și în același timp un pasionat al cîntului la vioară — instrument pe care a prins să-l... tachineze din copilărie, cînd avea abia șase ani. Dotat cu un auz extrem de sensibil și cu o abilitate a degetelor înnăscută, cînta orice auzea, cu mult elan, cu o pasiune nestăvilită. Apoi a studiat la *Conservatorul* din București unde l-a avut ca profesor pe George Enacovici (acesta fost elev al lui Dimitrie Dinicu, apoi al lui Vincent d'Indy, la Paris).

Ion Voicu a știut să-și asimileze din observația atentă a marelui Enescu tot ceea ce-i putea nutri arta sa, așa cum avea, mai tîrziu la Moscova, să se pătrundă de îndrumările lui Iampolski și ale lui David Oistrach, profesorii săi.

Ion Voicu care avea, ca-n poveste, ciubote de șapte poște... se afirmase însă mai înainte în viața noastră muzicală, pe cînd era încă un adolescent, atacînd cu mult curaj *Concertul în Re major* (No. 1) de Paganini. Toți cei ce l-am ascultat, am înțeles atunci că ne aflăm în fața unui excepțional talent, un virtuoz de mari promisiuni — ceea ce s-a adeverit cu prisosință. A fost încă din 1940, solist al Radiodifuziunii Române. Dar afirmarea sa prestigioasă avea să înceapă după Eliberare, în 1945, cînd a devenit solist al Filarmonicii „George Enescu". Este punctul de plecare al unei constante și metodice ascensiuni către culmile marii arte interpretative.

Evident, acea impresionantă facilitate a execuției a contat foarte mult în cariera artistică a lui Ion Voicu. Ne amintim că fiind prezentat lui Jacques Thibaud, marele violonist francez i-a examinat cu atenție și admirație degetele care alergau pe strune cu o dexteritate și repeziciune uimitoare. Această ușurință a execuției l-a dus departe, dar ea nu a reprezentat totul. În buchetul care alcătuia însușirile sale artistice, aflăm un auz extrem de fin, o ureche absolută, o memorie prodigioasă precum și acea calitate pe care noi o socotim cardinală : o subtilă muzicalitate. Încet și metodic și-a alcătuit un repertoriu cu care se poate mîndri orice mare violonist. Spicuim, din memorie, unele concerte de valoare și de mare circulație, aflate în repertoriul său : Ceaikovski, Medelssohn-Bartholdy, Bruch, *Simfonia spaniolă* de Lalo, Wieniawski, Glazunov, Prokofiev, Haciaturian și încă altele. Atît ca solist al Filarmonicii cît și concertist individual, Ion Voicu a început seria lungă a turneelor care l-au făcut cunoscut și apreciat pretutindeni. Peste hotare, Ion Voicu a purtat departe arta interpretativă românească, din China, Japonia și Uniunea Sovietică pînă în Statele Unite, Canada precum și în aproape toate statele Europei. El a cîntat cu orchestre de valoare internațională recunoscută ca *London Symphony Orchestra, New Philarmony Orchestra* (Londra), *Berliner Philarmoniker, Halle Orchestra* (Manchester), *Filarmonica din Moscova, Filarmonica din Leningrad, Orchestra simfonică din Philadelphia* (S.U.A.), *Mozarteum* din Salzburg, *Stadfischer*

https://biblioteca-digitala.ro

Berliner Symphonic orchestra, *Gewandhaus din Leipzig*, orchestra *Pasdeloup din Paris* etc. etc. Sub bagheta unor dirijori de reputație mondială ca Sir John Barbirolli, Ionel Perlea, Antal Dorati, George Georgescu, Anatol Fistulari, Wilhelm van Otterlo, Raphael Kubelik, André Cluitens și încă mulți alții. Evident, acest contact și conlucrarea cu asemenea personalități artistice, și cu orchestrele amintite, i-au lărgit considerabil orizontul artistic, violonistul fiind de altfel extrem de sensibil la orice interpretare de înaltă calitate.

Trebuie să arătăm că pretutindeni el s-a bucurat de cele mai bune aprecieri : „Violonistul român Ion Voicu, scria *Daily Mail* din Londra, are în degetele sale ceva magic", iar apreciata muziciană Hélène Jourdan-Morhange, arăta în *Guide du concert et du disque* că „tehnica sa e uluitoare, sonoritatea fermecătoare, Ion Voicu face parte dintre cei aleși..." Ziarul *Volksblatt* din Viena arată că „buna impresie lăsată în trecut este de data aceasta și mai mare. În interpretarea concertului de Prokofiev s-a arătat un adevărat maestru al Stradivarius-ului său, un tehnician desăvîrșit și un magician al melodiei, cu un ton plin și cald..."

Se cade să citățm de asemenea aprecierile pe care le-am aflat în reputata revistă de specialitate *Music and musiciens* — Londra : „în muzica de Mozart, Chausson, Ysaye, Prokofiev și Sarasate, Ion Voicu a cîntat cu o tehnică strălucită, cu o stăpînire impunătoare a coloritului, un farmec deosebit al cîntului, și un ton strălucit și plin de dulceață care nu și-a părăsit niciodată calitatea..."

Am spicuit doar cîteva din multitudinea aprecierilor presei de peste hotare, toate făcute la modul superlativ.

Evoluția artistului este demnă a fi relevată în mod deosebit. Treptat, Ion Voicu s-a îndreptat, fără a părăsi piesele de bravură cum ar fi *Concertele* și *Capriciile* de Paganini, *Variațiile pe o temă de Ernst*, *Sonatele* de Ysaye și unele mișcări din *Melodiile lăutărești* (Zapateado) de Sarasate etc. etc., către marii clasici ai muzicii, Bach, Mozart, Beethoven și, de asemenea, Brahms, pe care i-a asimilat printr-un studiu individual tenace, susținut cu mult discernămînt artistic și cu o pilduitoare aplicativitate. Sînt peste șaisprezece ani de cînd subscriitorul rîndurilor de față releva într-un cotidian din presa centrală (*Informația Bucureștiului* din 21 octombrie 1957) acest aspect al artei interpretative a lui Ion Voicu. Ne vom permite să desprindem unele aprecieri prilejuite de un concert simfonic dirijat de maestrul George Georgescu, cînd Ion Voicu a cîntat *Concertul în Sol major* de Mozart și *Concertul în Re major* de Brahms : „L-am aflat, de-a lungul celor două concerte, concentrat, serios, chiar grav, pătruns de greaua și nobila sarcină pe care și-a asumat-o. Ion Voicu și-a îmbogățit enorm calitatea execuției, frumusețea tonului, noblețea frazării. El a cîntat *Concertul* de Mozart cu austeritatea, cu ținuta unui interpret de clasă înaltă. Am apreciat puritatea sunetului, dulceața cu care a redat anumite pasaje în grav, nuanțele din *Adagio*, ritmul de pavană, atît de frumos ținut în partea finală a *Rondo*-ului. Am prețuit, de asemenea, calitatea tonului realizat la minunatul său Stradivarius, în *Concertul* de Brahms și ne-am amintit cuvintele lui Oistrah despre Voicu : „El simte și înțelege frumusețea timbrului italian al viorii..." Într-adevăr...

Este de arătat că Ion Voicu a cultivat și cultivă în chip stăruitor și muzica de cameră ; în acest domeniu el stăpînește un vast repertoriu, de la *Sonatele* de Tartini, Locatelli, Händel, Bach, Mozart și Beethoven pînă la Debussy, Milhaud precum și piese celebre de Novacek, Szymanowsky, Strawinsky etc. etc. fără a neglija nici muzica românească de Enescu, Porumbescu, Jora, Paul Constantinescu, Elenescu, Vasile Filip. Este cazul să menționăm de asemenea micile sale compoziții pentru vioară solo, *Cucuruz*, *Dimineața* ș.a., de inspirație pur românească, scrise cu o mare gingășie a coloritului și care reclamă o deosebită măiestrie a execuției. Ele s-au bucurat pretutindeni, unde au fost executate ca suplimente ale concertelor date, de o caldă apreciere.

În anii din urmă, Ion Voicu și-a alcătuit, la sugestia prietenului său Yehudi Menuhin și a altor muzicieni ce îi apreciază însușirile artistice, orchestra de cameră „București" cu care a dat o seamă de concerte cu lucrări clasice de mare exigență interpretativă. Aceste concerte în care Ion Voicu figurează atît ca dirijor cît și ca solist s-au bucurat de aprecieri dintre cele mai favorabile, atît la noi cît și peste hotare, în cadrul turneelor întreprinse.

Ținem mult să ne exprimăm părerea că-l socotim pe Ion Voicu un artist deosebit de valoros care, într-o mare măsură, s-a format singur, printr-o muncă obstinată, zi de zi. În plină maturitate, el consacră studiului cea mai mare parte a activității sale, un studiu condus cu inteligență și dăruire, cu o nobilă pasiune. Apreciat de forurile conducătoare ale artei și culturii noastre pentru toate darurile sale, lui Ion Voicu i s-a încredințat, în 1973, conducerea Filarmonicii „George Enescu", unde se dovedește tot atît de bun organizator pe cît este de eminent muzician.

J. V. PANDELESCU

https://biblioteca-digitala.ro